

Denkstof - Is de kerk racistisch?

Hoe gaat de kerk om met racisme? Voelen mensen van alle verschillende huidskleuren zich thuis bij jou in de kerk? En op welke manier speelt ons geloof een rol in hoe we met mensen omgaan die er anders uitzien dan wij?

Onderdeel van programma

Duur
60+ minuten

Denkstof

Hoe gaat de kerk om met racisme? Voelen mensen van alle verschillende huidskleuren zich thuis bij jou in de kerk? En op welke manier speelt ons geloof een rol in hoe we met mensen omgaan die er anders uitzien dan wij?

Doel

- De jongeren gaan met elkaar in gesprek over racisme.
- De jongeren kunnen uitleggen wat het verschil is tussen racisme en discriminatie.
- De jongeren zijn zich ervan bewust dat racisme soms ook onbewust is.

Nodig

Introductie

Optie 1: Denkstof video

- Link van de Denkstof video over racisme
- Apparatuur om de Denkstof video te kijken

Optie 2: Racisme

- Link van de Denkstof video over racisme
- Apparatuur om de Denkstof video te kijken
- Telefoons met internet
- Groot papier
- Pennen

Optie 3:

- Link van de Denkstof video over racisme
- Apparatuur om de Denkstof video te kijken
- Papier
- Pennen

Verdieping

Optie 1: de eerste gemeente als voorbeeld

- Bijbels
- Pennen en papier

Optie 2: Heb elkaar lief

- Bijbels
- Pennen en papier
- Knutselspullen: papier, stiften, pennen, verf, tijdschriften, scharen, lijm, etc.

Verwerking

Optie 1: Zwart wit

- Apparatuur om muziek te luisteren
- Pen en papier
- Bijlage: Liedtekst 'Zwart wit'

Optie 2: Racisme in Nederland

- Link van NOS jeugdjournaal video over racisme in Nederland
- Apparatuur om video te bekijken

Afsluiting

- Eventueel apparatuur om muziek te luisteren
- Eventueel waxinelichtjes / grote kaars

Introductie (20 min.)

Kies hieronder uit optie 1 of 2.

Optie 1: Denkstof video (ong. 20 min.)

Kijk met elkaar naar de Denkstof video over racisme. Ga daarna met elkaar in gesprek:

- Geef je eerste reactie op de video.
- Wat sprak je aan?
- Wat vind je moeilijk of waar heb je nog vragen over?
- Op welke manier houd jij je bezig met racisme?
- Reageer op de stelling: Mijn kerk is aantrekkelijk voor mensen van alle kleuren. En leg je antwoord uit.

Optie 2: Racisme

De laatste tijd is er veel aandacht geweest voor racisme. Denk bijvoorbeeld aan de discussie rondom zwarte piet en aan de excuses die werden gemaakt voor het slavernijverleden.

Google eens op 'racisme' of zoek naar nieuwsberichten over racisme. Wat komen jullie tegen? Wat valt op? Waar gaat racisme over? Schrijf een aantal steekwoorden op een groot papier. Kijk daarna met elkaar naar de Denkstof video over racisme. Bekijk vervolgens nog eens de steekwoorden die jullie hebben opgeschreven. Mist er nog iets? Schrijf de woorden die jullie nog missen erbij.

Optie 3: Een kerk aantrekkelijk voor mensen van alle kleuren

Verdeel de zaal in twee delen. De ene kant van de zaal is 'eens', de andere kant van de zaal is 'oneens'. Leg de stelling voor aan de jongeren: "Mijn kerk is aantrekkelijk voor mensen van alle kleuren". Geef verschillende mensen het woord om hun antwoord uit te leggen. Waarom zijn ze het wel of niet eens met de stelling?

Als het antwoord 'ja' is, hoe komt dat? Wat doet de kerk om aantrekkelijk te zijn voor alle mensen? Schrijf die positieve kanten van de kerk op. Deze lijst met mooie dingen kunnen jullie ophangen in jullie jeugdruimte of in de ontmoetingsruimte van de kerk. Het kan een herinnering zijn aan de mooie dingen die jullie kerk doet of is voor alle mensen.

Als het antwoord 'nee' is, hoe komt dat dan? Wat zou de kerk anders kunnen doen om aantrekkelijker te zijn voor alle mensen? Schrijf jullie aanbevelingen op. Deze lijst kunnen jullie ophangen. Het kan een herinnering zijn aan hoe jullie als kerk meer open kunnen staan voor alle mensen.

Kijk daarna met elkaar naar de Denkstof video over racisme.

Verdieping (ong. 25 min.)

Kies hieronder uit optie 1 of 2.

Optie 1: De eerste gemeenten als voorbeeld (ong. 20 min. + daarna)

Godwin noemt in de Denkstof video een aantal keer de eerste christelijke gemeenten als voorbeeld.

Lees met elkaar Handelingen 2: 43-47. En ga met elkaar in gesprek:

- Wat spreekt je aan in dit gedeelte?
- Welke kenmerken van de eerste gemeente lees je in dit gedeelte?
- Welke van die kenmerken hebben jullie in de gemeente nog steeds?
- Wat zouden we kunnen leren van de eerste gemeenten?

Er wordt in het bijbelgedeelte verteld dat de mensen in de eerste gemeente samen aten. Samen eten verbindt.

- Hoe zou dat komen denk je?
- Eten jullie wel eens samen met de gemeente?
- Worden er wel eens maaltijden georganiseerd voor mensen in jullie stad of dorp?

Wie zouden jullie kunnen uitnodigen om een keer te komen eten? Wellicht een groep ouderen uit jullie gemeente, een jongerengroep uit een andere kerk, een jongerengroep uit de moskee, of misschien kunnen jullie koken voor de bezoekers van een inloophuis in de stad.

Maak een plan met elkaar.

Wanneer kunnen jullie deze maaltijd organiseren? Kijk in jullie agenda's en plan een datum.

Waar kunnen jullie de maaltijd houden? Maak afspraken met bijvoorbeeld de koster van jullie kerk.

Wat willen jullie eten? Maak een boodschappenlijst.

Verdeel de taken: Wie kan zorgen voor de promotie? Wie kan de boodschappen doen? Wie kan er

koken? Wie zorgt er voor de aankleding van de ruimte? Etc.

Optie 2: Heb elkaar lief (ong. 25 min.)

Ga met elkaar in gesprek:

- Er is een verschil tussen racisme en discriminatie. Kunnen jullie het verschil uitleggen?

Discriminatie kan op verschillende punten voorkomen. Denk aan huidskleur, maar ook bijvoorbeeld aan geslacht, haarkleur, leeftijd of opleidingsniveau.

- Heb je zelf wel eens te maken gehad met discriminatie of racisme? Zo ja, wil je daar iets over delen? Wat gebeurde er? Hoe heb je erop gereageerd? En hoe had de situatie anders kunnen verlopen?

Lees 1 Petrus 4: 7-11 en ga met elkaar in gesprek.

- Wat spreekt je aan in de tekst?
- Wat vind je moeilijk aan de tekst of waar heb je nog vragen over?
- Godwin haalt vers 8 aan in de Denkstof video. Kun je dit vers in je eigen woorden uitleggen?
- Als iedereen zich zou houden aan vers 8, wat betekent dat dan voor het racisme? En wat voor discriminatie?

Hoe zou de wereld er uit zien als iedereen zich houdt aan vers 8? Maak een gedicht, een schilderij, tekening of collage met als thema 'heb elkaar lief'. Gebruik tijdschriften, verf, potloden, stiften, of welk materiaal jij ook maar wilt gebruiken. Je kunt er voor kiezen om in tweetallen te werken of juist om ieder voor zich iets te maken. Laat elkaar zien wat jullie hebben gemaakt en hang jullie kunstwerken op in jullie jeugdruimte.

Verwerking (ong. 20 min.)

Kies hieronder uit optie 1 of 2.

Optie 1: Zwart wit (ong. 20 min.)

Luister met elkaar naar het lied 'Zwart wit' van Frank Boeijen: [Frank Boeijen Groep - Zwart Wit - YouTube](#)

- Reageer eens op het lied. Vind je het mooi? Kende je het al?
- Weet je ook waar het lied over gaat? Zoek het eens op op internet. (lees bijvoorbeeld eens: [Frank Boeijen schrijft Zwart Wit naar aanleiding van misdrijf | NPO Radio 2](#))
- Wat doet het met je als je de achtergrond van dit lied en de gevolgen ervan leest?
- Als jij zelf een lied zou schrijven over racisme, waar zou dat dan over gaan?

Zie bijlage 1. Neem de tekst van het lied 'zwart wit' en schrijf jullie eigen coupletten op dit lied. Als jullie je lied hebben geschreven, zoek dan de karaoke versie van 'zwart wit' op op youtube en zing jullie eigen lied! Als de jongeren dit spannend vinden, kunnen jullie ook verschillende taken verdelen. Kies er bijvoorbeeld voor dat één van hen een beat mag maken en dat iemand anders een audio-opname maakt. Geef elke jongere een taak waar zij zich prettig bij voelen. Alternatief: gebruik tiktok en maak er een leuke dans/beweging bij!

Optie 2: Racisme in Nederland

Kijk met elkaar naar de video van het jeugdjournaal: [Zo komt racisme ook voor in Nederland - YouTube](#)

Ga met elkaar in gesprek:

- Wat valt je op in deze video?

In de Denkstof video zegt Joram dat hij niet hoopt dat hij racistisch is. Toch is het misschien wel zo, omdat sommige dingen ingebakken zitten in onze cultuur.

- Herken jij iets van wat Joram zegt? Leg uit.

Joram vraagt advies aan Godwin. Godwin geeft aan dat we vooral met elkaar in gesprek moeten gaan en blijven. Ook de mevrouw uit de video van het jeugdjournaal noemt dat het goed is om met elkaar in gesprek te gaan, geïnteresseerd te zijn in elkaar om elkaar beter te leren begrijpen.

- Hoe kun je dit advies in de praktijk brengen?
- Wat kan het je opleveren als je het gesprek aangaat met andere mensen?

Afsluiting (ong. 10 min.)

Sluit af door samen te bidden of een lied te luisteren.

NB: Als je bij de introductie optie 2 hebt gevolgd, grijp dan nog eens terug op de steekwoorden die jullie daar hebben opgeschreven. Zijn alle woorden langsgelopen? Is er iets nog niet besproken?

Gebed

Je kunt vragen of een van de jongeren wil afsluiten met een gebed. Je kunt ook gebedspunten verzamelen en die zelf in gebed brengen. Je kunt ook kiezen voor stilte, het aansteken van een kaarsje, iedereen om de beurt iets laten bidden.

Voorbeeldgebed

Heer, onze God,

Wij danken u dat u de wereld zo mooi hebt gemaakt. Met allerlei soorten mensen. Mannen en vrouwen, mensen met verschillende huidskleuren, mensen met blond haar en bruin haar, en ga zo maar verder.

Wij danken u voor die diversiteit, omdat we van elkaar kunnen leren en wij elkaars leven kunnen verrijken.

En wij bidden u: help ons in een open houding tegenover elkaar te staan. De ander lief te hebben, elkaar als gelijken te behandelen.

Wij danken u voor deze bijeenkomst. De dingen die we met elkaar konden delen. Breng ons straks ook allemaal weer veilig thuis.

In Jezus' naam,

Amen.

Liedsuggesties

Luister of zing met elkaar een van de volgende nummers:

- Casting crowns – crazy people: <https://www.youtube.com/watch?v=g7gtDXi3IWA>
- Opwekking 194 – U maakt ons één <https://www.youtube.com/watch?v=gfBFBGs6xlo>
- Opwekking 805 – Maak ons hart onrustig: [Opwekking 805 - Maak Ons Hart Onrustig - CD41 - \(live video\) - YouTube](#)
- NLB – lied 990: de laatsten worden de eersten
- NLB – lied 686: de geest des heren heeft een nieuw begin gemaakt
- Katie Melua – spider's web: https://www.youtube.com/watch?v=tK2z1G20_9U

